

# נראדה אוד

פרשת ויקהל - שקלים תשפ"ב

גליון קו שנה ג

באר רבדי"ק מלעכוויטש קוידענו

## { שניני אור }

בשנה רגילה כבר היינו כעת אחר פורים, אך למזלנו עומדים אנו בשנה מעוברת... בשבת זו נקרא בעז"ה פרשת שקלים ונברך את חודש אדר שני הבעל"ט. מה שטוב בשנה כזו - שח לי אחד מאנ"ש, בשנה פשוטה הזמן עמוס מכדי להותיר לנו זמן להתכונן כראוי לתקופת ארבע פרשיות וחג הפורים, ימי השובב"ם מסתיימים בפרשת שקלים - מברכין אדר וכבר באים עלינו שבת זכור וחג הפורים, אך בשנה מעוברת זוכים אנו בחודש אדר נוסף, כך בפורים קטן כבר נכנסים אנו לאירת ההתעלות והשמחה, ואזי קל יותר להכין דעת נכונה טרם מגיעים ל-ענד דלא ידע...

תקופת ארבע פרשיות תקופה מיוחדת היא - תקופת התעלות והטהרות מתוך שמחה, בשבת שקלים עומד מרע"ה חוקף ראשו של כל יהודי - לרומם מעט את הראש מעל העולם החיצוני, בשבת זכור מעניקים לנו כח למחות את זכר עמלק ובפורים כבר זוכים אנו ונהפוך הוא - מהפיכה אמיתית בכחות הנפש בכח עיצומו של יום. סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א תחת אחד השיחים על החסיד ר' שמואל מונקע'ס מחשובי תלמידיו של הרה"ק בעל התניא, מתחילה היה ר' שמואל מתנגד לחסידות אך יום אחד לאחר ששמע דיבורים נגד בעל התניא החליט לנסוע לבדוק את הדברים מקרוב, הגיע ר' שמואל לעירו של בעל התניא באישון לילה, בכל הבתים שררה חשיכה מלבד בית אחד ממנו בקע אור, הבין ר' שמואל כי ודאי בבית זה גר הרבי נגש אל הבית ודפק על דלתו.

פתח הרבי את הדלת ושאל למבוקשו א"ל ר' שמואל רצוני ללון הלילה בביתכם, הבין הרבי את מטרת בואו ולא רצה שר' שמואל יתחקה אחריו לכך אמר לו וכי אין לכם בית יהודי אחר ללון בו, א"ל ר' שמואל ומדוע לא אלון כאן הלא אף זהו בית יהודי, כך נמשך הויכוח עד שאמר הרבי אם לא תלכו מכאן אקרא לגוי שלי שישלך אתכם, נענה ר"ש ואמר יא רבי אבער מיין גוי איז גרעסער און שטערקער פון אייער גוי - הגוי שלי גדול וחזק מהגוי שלכם...

כל אחד מאיתנו מתמודד עם הגוי שלו - זהו תפקידנו, אך בחודש אדר נקרית לידינו הזדמנות מיוחדת, כך מובא בספר הק' דברי שלום 'וכן אמרו רבותי נ"ע על אל דאמרו בר ישראל דאית ליה דינא בהדי נכרי לימצי נפשיה באדר [ימציא את עצמו אליו בחודש אדר] היינו עם גוי שלו עם יצר הרע', ההתעלות והשמחה יכניעו את הגוי ככל שגדול וחזק הוא.

את התקופה הנעלית פותחים אנו בפרשת שקלים - מטבע של אש, רק אם נגש אל התקופה מתוך אש - ברען פנימי - רצון בוער להתעלות להתקדם ולנצח, נזכה אכן לגרש את הגוי ולהאיר את פנשנו - אור פניך.

## { זכרות קודש }

### ביטול המציאות להתאחד עם כל ישראל

מאוחדים, ובזה בקש להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים שיגברו ויכלה אותם ח"ו עד שורשם בהיכל כל ישראל. על זה שלחה אסתר למרדכי לך כנוס את כל היהודים אשר בשושן, כי רק ע"י כינוס והתאחדות אמיתית של כל היהודים ינצלו מגזירת המן, וצומו עלי שיבטל כל אחד רצונותיו ותשוקותיו ויתבטלו כולם לבחי' כל ישראל כאשר ידעו שמבלעדי זאת אין להם קיום ובכן אבוא אל המלך, ויתעוררו רחמיו יתברך עליהם מצד היכל כל ישראל, וכן היה שכאשר התאחדו כולם בביטול אמיתי זכו לנס הפורים.

**קבלת התורה מאהבת הנס במעלה יתירה מבהר סיני**  
בזה זכו לקבלת התורה באהבה וברצון במעלה יתירה מקבלתם בסיני כדאיתא בגמ' (שבת פח.) הדר קבלוה מאהבה בימי אשורוש, ככתוב קיימו וקבלו היהודים (אסתר ט, כז) קיימו מה שקבלו כבר, כי באמת בכל עת שעוסק איש יהודי בעבודת קונו יש לו לכוין לכלול עצמו בתוך כל ישראל, מחמת שככל אשר יתגבר ויתאמץ בעבודתו עדיין לא יזכה על ידה לשלמות דבקות נפשו בהשם יתברך כמו שיזכה בכח התכללות נפשו בהיכל כל ישראל, אשר בו עומדים נשמות ישראל תמיד בדבקות בהשם יתברך בתכלית השלמות. על כן יש לו להתבונן שעל אף תוקף עבודתו והשגתו אין בו שום מציאות וחשיבות מצד עצמו, רק על ידי שיתאחד בתוך כל ישראל אשר מצד עצם מציאותם דבקים תמיד בהשם יתברך בשלמות.

בעת שבאו ישראל לקבל תורה בסיני, אחר שהזדככו בכל מ"ט יום נאמר (שמות יט, ב) ויחן שם ישראל נגד ההר, פירש"י כאיש אחד בלב אחד, שהוא בחי' הביטול לכל ישראל. אמנם היות והכנתם בזיכרון המדות היתה כה רבה, לכן עדיין לא השיגו שלמות הביטול עד עת קבלת התורה ממש שאז נפתחו כל הרקיעים וראו הכל כי אין עוד מלבדו. אבל בימי מרדכי ואסתר מתוך שידעו שמצד עצמם אין בהם זכות והאופן היחיד לקיומם והצלתם הוא רק ע"י ביטול גמור לשרשם בהיכל כל ישראל, השיגו ע"י זה שלמות הביטול,

המשך בעמוד הבא >>>

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש וגו', ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר וגו' זה הדבר אשר צוה ה' לאמר, קחו מאתכם תרומה לה' וגו' (לה, א-ה).  
איתא בגמ' (מגילה יג.) אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו.

### היכל כל ישראל אין מגיע אליו שום פנס

ידוע מה דאיתא בנועם אלימלך (דברים ד"ה אלה הדברים) שיש למעלה היכל הנקרא כל ישראל אשר הוא שורש נשמות ישראל ובו נכללים כל הנשמות, ובהיכל זה עומדים תמיד כל הנשמות בתכלית השלמות ללא שום חסרון, כי אף אם פוגם היהודי במעשיו ל"ע אין נוגע הפגם למקום זה, ולכך מתעוררים מהיכל זה תמיד רחמים על ישראל. והנה בימי מרדכי ואסתר היו ישראל בשפל המצב עד אשר כבר לא היה להם זכות קיום מצד מעשיהם, אמנם עדיין היו יכולים להתקיים מצד שורש נשמתם שבהיכל כל ישראל מקום כללות הנשמות אשר מקום זה אינו נפגם לעולם. אלא שבכדי שיהיו שייכים לעולם זה יש להם לבטל עצמם לשורשם, שיכירו שמצד עצמם אין בהם מציאות וחשיבות, רק על ידי שיתאחדו כולם באחדות אמיתית בלא מציאות עצמית כאשר בהיכל זה מאוחדים כל הנשמות בשורש אחד בהשם יתברך.

### המן רצה לבטל אחדות ישראל

זה אשר קטרג המן באמרו ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים (אסתר ג, ח) ואמרו בגמ' (מגילה יג.) ישנו מן המצוות, כי ידע המן הרשע שמצד עצמם אין להם עתה זכות קיום ח"ו והאופן היחיד לקיומם הוא בכח התאחדותם וביטולם לבחי' כל ישראל. על כן אמר ישנו עם אחד שמצד עבודתם הלא הם ישנים מן המצוות ואין בהם זכות, ומצד בחי' כל ישראל הלא הם מפוזר ומפורד ואינם מחוברים להיכל זה כאשר אינם

## התלהבות ישראל בנדבת המשכן

והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר (לה, ג).

איתא במדרש (שמו"ר מא, ב) לשני בקרים הביאו ישראל את נדבת המשכן, ובא לשבח את ישראל שבשני ימים בלבד כבר התנדבו את כל הנצרך למלאכת המשכן, ויש לדקדק בלשון הכתוב בבוקר בבוקר ולמה לא נכתב להדיא שהביאו בשני ימים. אלא שטבע האדם שמתחילה מתלהב ליבו בחפץ ורצון עז להביא נדבה לבית ד', אך ביום המחרת אף שאולי ימשיך להתנדב בכל זאת כבר מתקררת ופגה התלהבותו ואינה כביום הראשון, אך כאן לא היה כן ואף ביום השני הביאו את נדבתם מיד בבוקר ולא נתקררו מהתלהבותם.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, דינר לטובת המוסדות מוצש"ק חיי שרה תשס"ח

ומאחר שלא היה להם שום חלק עצמי בקבלת תורה זו על כן היתה במעלה יתירה מקבלתם בסיני.

לכן זכו בימים ההם ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר (אסתר ח, טו), אחר שמצד עצמם כבר לא היה בהם חיות, ונשפע עליהם חיות חדשה מהיכל כל ישראל מצד שורש נשמתם. זכו ע"י זה לחיות והתחדשות בכל ענינים אלו, כדרשת חז"ל (מגילה טו): **אורה זו תורה היא ההתחדשות בתורה**, ו**שמחה זה יום טוב** הארת יום הפורים שנשפע מהיכל זה למעלה, **וששון זה מילה** הוא חיות חדשה באות הברית בין השם יתברך ובני ישראל, ו**יקר אלו תפילין** הוא מוחין חדשים מאותו מקום עליון.

**אחר חטא העגל הפך מרע"ה לעוזר את היכל כל ישראל**

והנה אחר חטא העגל אמר הקב"ה למשה (שמות לב, י) ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם, כי בעת ההיא בגודל חטאם איבדו חיותם מצד עצמם, ועל כן היה משה רעיא מהימנא עומד ומפציר לעורר רחמיו יתברך מצד היכל כל ישראל **סאין בא שם שום פנס**. על זה אמר לו הקב"ה ועתה הניחה לי שנייה מלעורר עליהם רחמים מצד שורש נשמתם, ויחר אפי בהם ואכלם כי מצד עצמם כבר איבדו ח"ו חיותם.

**מצוות מחצית השקל מורה על ביטול היחיד אל הכלל**

על זה נצטוו במצוות מחצית השקל לכפר על נפשתיכם (שמות ל, טו) שהוא כפרה על חטא העגל (תנחומא תשא, י), אשר כוונת המצוה שיתנו כל אחד מחצית השקל בביטול גמור לשרשם למעלה בהיכל כל ישראל. אשר לכך נצטוו **העשיר לא ירבה והדל לא ימעט**, כי העשיר בדעת ובהאבת ה' לא תהא נתינתו לפי ערך עבודתו וגודל השגתו והעני לא יביט על שפלות מצבו, כי אם נתינה שוה לכולם באופן שמבטלים עצמם אל הכלל בבחי' כל ישראל, ובזה תושפע חיות חדשה בנפשם אחר שאיבדו חיותם מצד עצמם בחטא העגל.

על זה אמר ריש לקיש שהקדים הקב"ה שקלי ישראל לשקלי המון, כי המון קטרג על ישראל שאיבדו חיותם מצד עצמם ואף אין בהם זכות קיום מצד היכל כל ישראל אחר שהם מפוזרים ומפורדים, ובכח מצוות מחצית השקל **שהוא הביטול לשרשם למעלה** נתבטל קטרוגו ובוטלה גזירתו.

**ע"י ההתכללות עם ישראל זוכה לקדושת שבת**

וכן הוא ענין אור השבת שנשפע מצד שורש נשמות ישראל למעלה, ולכך יש לישראל לאחד עצמם באהבה אשר ע"י זה ימשך בנפשם קדושת שבת כמאמר מרן הס"ק **מלעכוויטש ז"ע** במארוז"ל (ב"ר יא, ח) כנסת ישראל יהיה בן זוגך שהכוונה להתכנסות והתכללות עם בני" ביום השב"ק. על זה אמר הכתוב ו**יקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'**, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש, כי משה רבינו הקהילים להיות מאוחדים בשרשם אשר ע"י זה יזכו לקדושת שבת.

אח"כ נאמר קחו מאתכם תרומה לה' וגו', כי אף שנתניה זו לא היתה שוה בכל אלא איש אשר ידבנו לבו הביאו, מ"מ אף היא היתה מתוך כונת הביטול להתאחד עם כל ישראל ולכך צוה להם משה תרומה זו אחר שהקהילים להתאחד בשרשם למעלה.

יעזור השם יתברך שנוכה לבטל עצמנו לשורש הנשמות למעלה, ונזכה לאור פניך עלינו אדון נשא, ובזה יושפע עלינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה, ושקל אשא בבית נכון ונשא בבנין ביהמ"ק במהרה בימינו.

רעוא דרעיון ויקהל שקלים תשע"ו

**פרשת שקלים במשנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א**

**ענותנותו של משה רבינו**

איתא בחז"ל (ירושלמי שקלים ד): אמר רבי מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתחת כסא כבודו והראהו למשה ואמר לו זה יתנו כזה יתנו.

יש לבאר במה נתקשה משה אשר לכך הוצרך הקב"ה להראותו מטבע של אש (על מנחות כט. תוד"ה שלשה).

**בחתם סופר** (דרשות, לשבת שקלים תקצ"א) כתב שמטבע נקרא אשר **טבעו בו דבר מה**, ובזה

נתקשה משה מה יטביע בו. כי צורת אדם אסור לחקוק, ולכתוב בו שמו משה מלך או רבן של ישראל לא היה חפץ מחמת ענותנותו, ובאם יטביע בו את התיבות שקל הקודש, לא יחא עובר לסוחר אצל תגרי אומות העולם, ע"כ הראהו הקב"ה **מטבע של אש** שכתוב עליו **משה רבן של ישראל** ואמר לו זה יתנו.

והנה בחתם סופר הוסיף ש**משה הראה אותה מטבע של אש לישראל**, ומביא סימוכין לכך מדברי התוס' בחולין (מב ד"ה זאת החיה). אמנם המעיין בתוס' יראה שאין מפורש בדבריהם שהראה המטבע לישראל רק לגבי חיות טהורות וטמאות הראה לישראל, ונראה כי החתם סופר הבין מדנפשיה שכן הוא לגבי

המטבע שהראה לישראל, אמנם יש לבאר מה **טעם היה לו להראות לישראל** המטבע שכתוב בו משה רבן של ישראל, וכי לא יאמינו לדבריו בלא שיראה להם.

בדרך דרש יש לומר, כי אחר שהיה צריך משה לחקוק במטבע משה רבן של ישראל נתפחד מאד של יבוא ע"י זה לגיאיות, ובגמרא (סוטה ד): איתא כל המתגאה כאילו בא על אשת איש, ובהמשך הגמרא הבא על אשת איש לא ינקה מדינה של גהינם, נמצא שאם מתגאה האדם יוכרח להזדכך באש הגהינם ל"ע. והנה ידוע מצדיקים שהיו בודקין עצמם אם אש שולטת בהם לידע אם תשלוט בהם אש של גהינם, ובדרך זו עשה מרע"ה סימן לעצמו ע"י שהחזיק בידו המטבע של אש להראותה לישראל, ובעת שיראה שאין האש שולטת בו ידע שלא תשלוט בו אש הגהינם ומובטח בזה **שלא רם לבבו** ע"י חקיקת התיבות משה רבן של ישראל.

כי תשא תש"פ, קידושא רבה

**תרומת היהודי מתוך הארת פנים מהשם יתברך**

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש (ל, יג) וירושלמי (שקלים ג): כל העובר על הפקודים, **כל דעבר בימא דסוף**.

יש לבאר כי בתפלה אומרים מלכותך ראו בניך בוקע ים לפני משה זה א-לי ענו ואמרנו, ענו הוא כענין אדם העונה לחבירו על אמירתו, כן בעת קריעת ים סוף כאשר מגודל אהבת ה' לעם קרובו נגלה עליהם בגילוי נשגב, **ענו בני ישראל למול הקב"ה כביכול זה א-לי** לרומם אליו כל מציאותם באמירת השירה. בדרך זו בשבת שקלים שפונה הקב"ה כביכול אל היהודי להאיר נפשו אור פניך עלינו אדון נשא, יכול היהודי לענות ולהרים תרומת ה' לתת נדבת לבו להשם יתברך.

ליל שבת משפטים - שקלים תשע"ה אחר התפלה

**ארבע פרשיות - ארבע מדרגות בטהרת ישראל**

הארבע פרשיות, קריאתם מיישרת נפשות בני ישראל ומאירה בהם אורו יתברך, ויש לבאר סדר קריאת הפרשיות ע"ד משל לאדם שנפל לתוך בוך עמוק ושקע בתוכו עד למעלה מראשו, ראשית כל מגביהים ראשו מתוך הבוך שיוכל לנשום, ואח"כ מוציאים אותו לגמרי מהבוץ, אחר זאת מנקים אותו מהבוץ הדבוק בו ואזי מלבישים אותו בגדים חדשים ונקיים.

בדרך זו כאשר יש באדם נשמה אלקית שכל תשוקתה להדבק בא-ל חי, אמנם תחת שידבק עצמו בהשם יתברך נשקע בחומריות ונמשך אחר הבלי העולם, ולכן באים ארבע פרשיות להשיב נפשו ליוצרה, ראשית כל תרומם ראש היהודי מתוך החומר, כמארוז"ל (תנחומא תשא, ג) שאמר הקב"ה למשה בכל שנה בשעה שישראל קורין פרשה זו אתה עומד וזוקף את ראשם, שהוא זקיפת הראש להתבונן ולידע כי יש בו נשמה קדושה וכל תכלית ירידתו לעוה"ז לרומם מציאותו להשם יתברך.

אח"כ פרשת זכור שהיא

עת מחיית עמלק המורה על כל כחות הרע, לעקור מלבו כל מדות ותאוות רעות הבאות מכח עמלק, אחר זאת פרשת פרה אחר שכבר יצא מהבוץ מכל תאוות עוה"ז יש לו לטהר נפשו מכל משיכה לעניני הרע הדבוקים בנפשו, ואזי זוכה לפרשת החודש להביא בנפשו רוח חדשה להדבק בהשם יתברך כתשוקת נשמתו מעצם טבעה, ובזה מכין נפשו רוחו ונשמתו לקבל גילוי אורו יתברך לביל התקדש חג.

**מטבע של אש - תשוקת הלב מתוך המרירות**

איתא בירושלמי (שקלים ד): אמר רבי מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתוך כסא כבודו והראהו למשה, ואמר לו זה יתנו כזה יתנו.

יש לבאר דאיתא בספ"ק ענין מחצית השקל להורות לאיש ישראל כי עדיין רחוק משלמות העבודה ויש לו להוסיף יותר ויותר, אמנם מקום יש לחשוש שמא מתוך התבוננותו זאת יפול לבו ויתייאש ח"ו. על זה הראה הקב"ה למשה **מטבע של אש**, להורות כי אדרבה מתוך המרירות יש לו להבעיר בלבו אש קודש להתקרב להשם יתברך מכאן ואילך באהבה. בזה יתבאר דברי המדרש (תנחומא ס) אמר משה להקב"ה **שמה משאני מת אין אני נזכר**, כי נתיירא שמא אחר מותו לא תהא הנתינה אלא בהרגשת מרירות, אבל לא יבעירו על ידה אש בנפשם אלא יפלו לעצבות ויאוש ח"ו. אמר לו הקב"ה חיך בכל שנה שישראל קוראים פרשה זו אתה עומד וזוקף את ראשם, שמתוך שפלותם ומרירות נפשם יזקוף ראשם להביט כלפי מעלה בתשוקת אש לחדש ימיהם כמקדם.

רעוא דרעיון משפטים - שקלים תשס"ב



# הגה"ק המקובל רבי מאיר הכהן פאפירש זי"ע

## בעל 'אור צדיקים' – אור הישר', 'דרך סעודה' ועוד ב' אדר תכ"ב

ביום שהייתי י"ג שנים בערה בי כאש בוער בעצמות עד שהביאני המלך חדריו, וטעמתי בקצה המשענת בבית הרב המובהק החסיד והעניו החכם השלם מוה"ר יעקב צמח נר"ו, למדתי ספריו ומצאתי חן בעיניו, והטעימני מיערת הדבש של האר"י זלה"ה, וראיתי גודל המבוכות, והייתי מתעסק במלאכת שמים זה ארבעה שנים ויותר, ולא זכיתי שתגמר על הסדר כאשר עם לבבי, כי הגוליתני מעיר לעיר נע ומטלטל ובאתי דמשק, וזכיתי ונכנסתי לחדרי מו"ה שמואל בן הגאון ובו הגיתי מעט זמן.

אחר קריאת מילים אלו שכתב רבינו בעצמו בהקדמה לספה"ק 'עץ חיים' דומה שדלות הם המילים לכתוב ולתאר את קורות חייו של האי קדוש ונורא רבינו מאיר פאפירש שבמעט ימי חייו עלי אדמות – ט"ל שנים, הוציא לאור וחיבר ט"ל אורות, שלושים ותשע ספרים קדושים בכל חכמות התורה, מלבד סידורים ועריכתם של כתבי רבינו האריז"ל כאשר יורחב על כך בפנים המאמר, רבינו הוא אף המקור והיסוד לרבים מהנהגות כלל ישראל לתפוצותיהם, מאיר שמו ומאיר עיני ישראל בתורתו והוראותיו.

### אור צדיקים יזרח

כמו כן סידר רבינו את פירושי מהרח"ו – חלקם בשם רבו האר"י על זוה"ק ותיקוני זוהר, וזה"ח ועוד מדרשים ונקבו בשם 'נוף עץ החיים', בתוכם שולבו ביאורי רבו הק' רבי יעקב צמח, חיבורים נוספים הודפסו תחת שם זה, הנוף השני נקרא

רבינו מאיר נולד בשנת ה'שפ"ד לאביו הגאון רבי יהודה לייב הכהן מהעיר הגדולה לאלוקים קראקא שבפולין, עוד בילדותו התבלט רבינו בכשרונותיו המיוחדים והשגותיו הנשגבות בחכמה אלוקית, על כן שלחוהו הוריו ועודו רך בשנים לעיה"ק ירושלים. באוירא דארץ ישראל המחכמת קנה רבינו חכמה ודעת, ודבק ברבותיו המובהקים הרב המקובל הק' ישראל אשכנזי זצוק"ל ורעהו הרב המקובל הק' רבי יעקב צמח זצוק"ל מראשי ישיבת המקובלים בירושלים תונב"א. בחיר תלמידי הישיבה היה רבינו, ורבי יעקב צמח שם עיניו עליו וקירבו ביותר תוך שמגלה לו סתרי תורה הנמסרים לצנועים בלבד, רבינו גופיה רומז על כך בהקדמה הנ"ל 'הביאני המלך חדריו'.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מאמרם ז"ל 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים' תופסים משמעות עמוקה ורחבה יותר כאשר מתבוננים בתולדותיו של רבינו, שכן רבינו הקדיש את כל חייו – פשוטו כמשמעו לעריכת וסידור כתבי האריז"ל, כשבכותו של רבינו זכינו לאור תורה זו שהיתה סתומה וחתומה עשרות שנים מפטירת רבי חיים וויטאל, ואילו רבינו ברוחב דעתו סידרם וביארם מחדש כך שהעוסקים בתורה זו יוכלו לטעום מעט מנופת צוף וטעם התורה.

בהגיעו לפרקו נשא את בת רבי עזריה זאבי מגדולי חכמי ירושלים הספרדים, חתנו הנוסף של רבי עזריה היה רבי זרחיה גוטה – מגדולי הצדיקים והמקובלים בירושלים.

מטובו על שפל אנשים כמוני, לזכות בו רבים לכל כתבי הקודש של בוציא קדישא המקובל האלקי כמה"ר יצחק לוריא זצ"ל, וראיתי כי יש בו כמה מיני חסידות, וכמה מיני מוסר וכמה מיני דינים היפך ממה שכתב בשולחן ערוך, וטעמו ונימוקו על פי סודות התורה שגילה לו אליהו ז"ל.

בספר אור צדיקים יש בו תיקון תפילה וכל הלכות אור"ח וקצת מהלכות יו"ד הנחוצות לכל ימות השנה, ואח"כ בא סדרי מוסר לתורה ועבודה. מכאן נביא את שנכתב במהדורות סידור 'אור הישר' בנוסח רבוה"ק שיצא לאור על ידי מכונו ברב פאר והדר:

תחת יד רבי צבי הירש חזן אב"ד דק"ק פוזנא היה כת"י מספר 'אור צדיקים' והרבה להגות ולהשתעשע בה... אולם כאשר בא לידו מהדורת דפוס הראשונה של הספר – המבורג ת"נ גילה כי המדפיס קיצר וערבב את הספר, וכלשונו בהקדמתו 'אשר הקריבו על מזבח הדפוס אפס קצהו כנס על הגבעה וכתורן בראשי ההרים, ולא נאמרו בו כי טוב מכמה ענינים שהיו מחוסרים, מלבד שערבבו ובטלו מחשבתו וכוונתו של המחבר, ובגלל הדבר הזה נכספה וגם כלתה נפשי לקחת קסת הסופר במתני להקריב בכורי קציר האומר ולסקל המכשלה ומכשול להרים והוספתי מה ששייר...'

רבי צבי הירש אף חילק את הספר לשנים כשאת חלק תיקון התפילה שקראו רבינו 'תביה' והוא נוטריקון – תפילה ישרה בכונת הלב, עיקר חידושו של רבי צבי כאשר בחלק ה'תביה' השחיל בין הקטעים את נוסח התפילה עצמה, כדי שיוכל המתפלל להתפלל מתוך ספר אור הישר עצמו ולעיין תוך כדי תפילתו בחשיבות דברי התפילה אשר אמר זה עתה, רבי צבי אף בירר לנוסחתו את נוסח האר"י, ומכאן אף נבעה חיבתו היתירה לסידור אור הישר אצל צדיקי הדורות, [המשך קורות סידור אור הישר הלא הם כתובים על ספר בהקדמה הנ"ל].

### דרבי אוריה

בשנת ת"י נטל רבינו את מקל הנדודים למדינת פולין לפקוד ולבקר בהיכלם של אביו ואמו, תקופה ארוכה שהה רבינו בקראקא כשמקים במקום בית מדרש לתורת הקבלה, נפשות רבות עשה רבינו לפנימיות התורה באותם ימים, ביניהם הגאון המקובל רבי יוסף דיין ודרשן דק"ק פוזנא, כשבכתביו נמצא כתוב על אודות תקופת לימודו אצל רבינו, 'קיבלתי מן שאר בשרי האלוף התורני המקובל אלקי תנא ירושלמי [רמז לך שבא מירושלים עיה"ק] ה"ה כמו"ה מייראל פאפרש זצ"ל כשלמדתי אצלו בקראקא, והעתקתי ממנו הגהות על הזוהר'. ארבע שנים ישב רבינו בקראקא כשתורתו מופצת על פני כל מלכות פולין.

לאח"כ – בשנת ת"ד חזר רבינו לארה"ק, שם נהיה לאחד מגדולי ירושלים ומנהיגיה כששמו מופיע בראש החותמים על איגרות בקשת סיוע לתושבי ירושלים, אולם לדאבון לב ישראל לא האריכו ימיו של רבינו עלי אדמות ובשנת תכ"ב עלתה נשמתו בסערה השמימה לאחר מחלה קצרה בשנתו הלט"ט, תוך שהוא מותיר אחריו ברכה כאמור – ל"ט ספרים וחיבורים.

יגע רבי בון בשנים מועטות, מה שלא יגע תלמיד ותיק למאה שנה – מורשת מופלאה הותיר רבינו אחריו, אשר פשיטא שלא ניתן לסקר את כולה במסגרת מצומצמת זו. כמו כן הותיר אחריו בנינים ובני בנינים עוסקים בתורה ובמצוות, כשבין יוצ"ח נמנה אף הרה"ק הר"מ מזלצטשוב ז"ע שאמו היתה מצאצאי רבינו.

### חידוש נפלא שהביא רבינו בספרו 'של אורות' בשם רבו מוהר"ר ישראל אשכנזי זצוק"ל

במדרש רבה (בראשית סו, ד): בא אחיך במרמה – בא בחכמת תורתו. היה נוהג מורי הרב ר' ישראל, כי נתחכם יעקב בערמה להביא לאביו קרבן פסח כדאיתא בפרקי דר' אליעזר (פ"ב) אותה לילה ליל פסח היה, וקיימא לן אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן, אם כן יהיה אסור באכילה, אף אם יביא לו עשו שום ציד יותר מוטעם, וזה שאמר – ואוכל מכל – מכל מה שאני חייב לאכול, אני אכלתי בלילה הזה, באופן שאין לי מציאות לאכול עוד.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

על פי זה ניתן להבין שיפה אמרו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך – בחכמת תורתו בא, שהביא לו תיכף קרבן פסח, ואם כן חכמתו הוא רמאות, וזה שאמר בחכמת תורתו בא, ובוזה לקח ברכתך, באופן כי כל טובות שהיו בעולם ויהיו, הכל בא לנו בשביל התורה.

נרכת ידינו  
הרב חננאל הכהן פודור הי"ו  
בני ברק  
לרגל הולדת הנכדה למזל טוב

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' (לה, א).

ויקהל בני מקוה. אמר בשם אביו [מין אדמו"ר מוהר"ר א]

ז"ל שאמר עה"פ (ירמיה יד, ה) מקוה ישראל ה' וגו', ואמר כי יש שלש בחינות מקוה להטהר על ידיהם. הא' הוא מקוה ממש - מקוה מים יהיה טהור (ויקרא יא, לו), והב' הוא כשמתחבר עם עדת ישראל אז נטהר בטהרה גמורה, כדרשת המדרש (תנחומא ויחי, ח) על האספו בני יעקב (בראשית מט, א) האספו הטהרו, כי ע"י אסיפה וחיבור עם עדת בני ישראל נטהר מכל עוונותיו, וכמאמר הכתוב (הושע ד, יז) חבור עצבים אפרים הנח לו וכמאמר ז"ל (ב"ר לז, ח) על זה. ג' כשנוצר בה' באמת בלב שלם הוא גם כן בחי' מקוה. וסיפר בשם הרה"ק רבי זוסיא זצוק"ל מהאניפאליע שאמר בלשונו הקדוש פעם אחת רצה לילך במקוה ולא היה לו מקוה מה עשה זוסיא נזכר בה' ובהדר גאווה ונשפכו עליו ט' קבין, והיינו מרוב רתת וזיע מפחד ה' ומהדר גאווה.

מין אדמו"ר מוהר"ר ז"ע, וראה דברי שלום פ"ר אמור שכתב: כתוב בפסח"ק מקוה ישראל ה' (ירמיה יז, יג), כי יש שלש מקוה. מקוה כפשוטו, שטובל את עצמו במקוה נטהר. ישראל, כשמדבק וכולל את עצמו בכלל ישראל נטהר, והוא גם כן מקוה. ה' כשמדבק את עצמו לה' נטהר, והוא מקוה שלישי. וראה עוד בפסח"ק דגמ"א פ"ר תזריע

### מנהג רבוה"ק בזמן הטבילה

ורבים מהחרדים נוהגים שאין עובר עליהם שלשה ימים בלא טבילה, כן קבלנו מאבותינו הקדושים ומרבותינו הקדושים וכן נוהגים חסידים ואנשי מעשה, ורמז לזה וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים (שמות ט"ו, כ"ב). ואבא מרי זצ"ל היה טובל את עצמו במקוה כמעט בכל יום קודם תפלת שחרית, ומי שטובל במקוה קודם התפלה מרויח בזה סברת הרמב"ם (פרק ד' מהלכות תפלה הלכה ג') שצריך בכל יום לרחוץ פניו ידיו ורגליו [קודם תפילת שחרית].

משמרת שלום סימן ב, ובתנחומי לשו"ע הרב ס"ד כתב: הנה בימינו אין הוששין לזה כלל לרחוץ רגליו ממשו שאין אנו הולכים יחפים כלל, עיין ארץ החיים (סי"ז וסקע"ב). ושמעתי על א"י הקדוש מו"ה אהרן מטשערנאביל ז"ל שהיה רוחץ גם רגליו בכל יום בשחרית קודם התפלה.

### טבילה לעת הצורך

ועל טוב יזכר שמש של אבותי הקדושים שחזקו מאד את הענין הזה לשמור טבילת מקוה לעת הצורך, ובערב שבת קודש ובערב יום טוב ובשבת קודש וביום טוב בבוקר וקבלה בידינו מקודש הקדשים ורוח אפינו הבעש"ט זצ"ל כי כשצריך למקוה וטובל את עצמו פעם אחת לא יזיק לו בשום אופן, וכן העידו על הרמב"ם ז"ל שמימינו לא ביטל טבילה זו.

משמרת שלום (שם)

ומה גם שאומרים עליך שאתה מרבה בסיגופים ותעניות ומקוואות, הגם שאין חמיק וחמותך מסכימים. אמת להיות טהור בכל עת לקיים מצות טבילה בזמן הצריך אינך צריך להשיג על שום בריה בעולם. ... אך להרבות בתעניתים וסיגופים ומקוואות זו עצת יצר הרע.

מכתב מין אדמו"ר מוהר"ר הגדול מקארלין ז"ע (בית אהרן קמז).

### העיר צריכה להיות מתוקנת במקוואות

וכן אמר רוח אפינו קדוש ישראל הבעש"ט ז"ע כתיב (הבקוק ג, יב) בזעם תצעד ארץ, זעם ר"ת זביחה עירובין מקוואות, היינו להשתדל שהשו"ב יהיה ירא שמים והעיר תהיה מתוקנת בעירובין וכן מקוה הגונה וזוהו תצעד הארץ.

משמרת שלום סימן כד

### מעשה נורא באחד שלעני על ענין המקוה

שמעתי מחסיד אחד מעשה רב מענין המקוה מהרב הקדוש [מין אדמו"ר מוהר"ר א] מקאידינאו זצוקלה"ה, אשר החסיד

## מאורי אור טהרת המקוה

בעצמו ה' בעת היא בקאידינאו. שפעם אחד בשבת קודש קודם התפלה היו מדברים בביהמ"ד מענין גודל קדושת המקוה, והיה שם הש"ץ דמתא ושחק עליהם והיה לועג ומזלזל מענין המקוה, וחרה אפם וספרו הדבר להרב הקדוש מקאידינאו זצלה"ה וענה להם, אם כן מסתמא לא יתפלל היום. והחזן כאשר הלך אל התיבה להתפלל התחיל להתעלף עד שהיה לו לסכנת נפשות והיו רוצים להרה"ק הנ"ל להתפלל עליו, וענה להם יקבל עליו מעתה לא ישחק ח"ו מקדושת המקוה וייטב לו. אבל כאשר אמרו זאת להש"ץ לא ידע מה שמדברים אליו מחמת גודל חולשת העילוף, ורצו עוד פעם להרה"ק אולי יאמר איזה סגולה להש"ץ, ויאמר להם מהרו והביאו צלוחית מים מן מי המקוה ישפכו לתוך גרונו ויהיה לו בעזרה"י רפואה תיכף ומיד, וכן עשו ותיכף כאשר שפכו המי המקוה לתוך גרונו היה לו רפואה וחזר לאיתנו. ואז קיבל הש"ץ על עצמו להיות נזהר מאד בטבילת מקוה, כאשר ראה בעצמו שהיה לו רפואה ע"י מי המקוה.

עמק יהושע אהרון (קנו). להג"ר יהושע אלתר וזילדמאן אב"ד קאנפסקיוואליע, הרה"ח ר' יצחק צוקרמן ז"ל הוסיף לספר שמעשה זה היה ברה"ח והחזן נפל ללא יכולת לקום באמירת זאנחנו כורעיים

### טהרת המקוה בצוק העתים שחלפו עלינו רח"ל

על של עתה באתי, היות שמדברים שעלול להיות מצב של סגר נוסף, ויתכן שאם יסגרו ח"ו בתי כנסיות וישיבות ירצו גם לסגור מקוואות טהרה וכפי שהיה בסגר הקודם, ובזמנו דברתי עם הגרח"א שליט"א שענין זה גורם צער עצום לאלפי אברכים ובחורים אשר היו אובדי עצות ומהם שלא ביטלו טבילה במקוה מימיהם מדי יום ביומו, ובוודאי שלא בטלו לטבילתא במקום הצורך ודבר זה גרם לצער גדול, וגם כמה מכשולות ואכמ"ל, וגם להפסד ממון שאברכים קנו בריכות וחיבורם לקרקע בכל מיני אופנים בהוצאות מרובות והביאו שלג וכו', וידוע לי על אברכים שמתאמצים להחזיק משפחתם בצמצום גדול והוזילו מכספם ממון רב לענין זה...

ידוע גודל המסירות נפש שהיה לחסידים ואנשי מעשה בענין זה בכל התקופות ... ובפרט בעת כזאת צריך להוסיף טהרה ושמירה בעיר, וידוע מ"ש החסד לאברהם ז"ע כי מי שנצרך לטבילה ואינו טובל יש כ"ד תנות מלאכי וכו' המסובבים אותו רח"ל ואינם עוזבים עד שיטובל במקוה, ומי לוקח אחריות להרבות כוחות כאלו בעת שכזאת, ובפרט שגם בגוף הוא סכנה יותר, כי חסידים גיבוען זיך איין עצה, והיו שהלכו באופנים שונים שהגבירו הסכנה, וד"ל ... אין לשמוע להם לבטל טהרה מישראל אפילו שעה אחת ...

מתוך מכתב כ"ק מין אדמו"ר שליט"א לרבני העיר בני ברק, כ"ג תמוז תש"פ

### רבוה"ק הרגישו במי שלא טבל

רבינו [הרה"ק רבי נח מהורודישץ] ז"ע החזיק ברשותו קופסת טבק, וכל הרוצה להריח היה נוטל מעט לעצמו. פעם בא אחד לקחת טבק ורבינו הרגיש בו כי מחוסר טהרה הוא ולא הלך למקוה, הסיט רבינו את הקופסה והחזיקה בידו ואמר, מעשה היה אצל זקני סבא קדישא מלעכוויטש ז"ע שאחד נטל ממנו טבק והכיר בו שלא הלך למקוה, מה עשה זקני נטל את הקופסה ושפך את כל תוכנה לארץ, ועודו מדבר נטל רבינו את קופסתו ושפך אף הוא את הטבק.

נהר מעדן קובץ ח - כסלו תשפ"ב עמ' מג

### עובדות נשגבות ממין אדמו"ר מוהר"ר ז"ע

כדרך אבותיו הק' היה אף רבנו מכתת את רגליו ונוסע ממקום למקום ומעיר לעיר ברחבי המדינה ויצא אל אחיו לראות במצבם ולהעלותם ולרוממם בדרך היהדות, ובערי רומניה מצא בקעה לגדור בה גדרים וסייגים. מסופר כי באחת הפעמים שבא לשבות שבתו באחת הערים בסביבה נוכח לראות בערש"ק כי אין מקוה כשר במקום. לאחר תפילת ליל שבת בבית המדרש המקומי ציוה להכריז שכל הפדינות' שיבואו אליו יוקדשו להכשרת מקוה חדש, ולא עזב את המקום עד שהתחילו בבניית המקוה. שמע המעשה הגיע אל אביו מין אדמו"ר הגה"ק מטופרוב ז"ע אשר בגליציה, נענה אביו ואמר שמלכתחילה שקל האם להרשות לרבנו להמשיך ולהתגרור ברומניה אשר מצבה הרוחני ירוד מאד, אך כאשר רואה כי עוסק הוא בהפצת יהדות במסירות נפש וממון אינו נחשב בעיניו כי אם לצורך מצוה, הרי הוא סומך את ידיו עליו שימשיך להתגרור ברומניה ויפץ מעיינותיו לתועלת הכלל. מעשה דומה מסופר כי בבואו פעם לעיר שלא היה בה מקוה, הלך ביום חורף קפוא לטבול בנהר שגלידי קרח כיסוהו. יהודי המקום נדהמו מעוז רוחו ומסירת נפשו והפצירו בו שלא יסכן עצמו, אך רבנו הסביר להם את גודל ענין הטהרה והטבילה במקוה, עד שקיבלו על עצמם לייסד מקוה חדש בעירם ואף רבנו סייע בגופו, וכיתת רגליו בין בתי הנגידים בעיר לקבץ את הסכום הנדרש לצורך הקמת המקוה.

היה הולך השכם בבוקר אל בית הטבילה והקפיד מאד שלא יטבול אף אחד לפניו, והיה מזהיר על כך את שמש המקוה. השמש שהיה איש פשוט החליט פעם לבדוק את האזהרה החמורה כל כך, על כן השכים פעם אחת מוקדם מבכל יום וירד אל המקוה לטבול בטרם יבוא רבינו, אולם משאך הוריד רבינו את רגליו אל המקוה הזדעק ושאל: ווער האט שוין געטובלט דא היינט? - מי כבר טבל כאן היום? לא היתה לשמש כל ברירה והודה לפני רבינו כי הוא הטובל ורצה לנסות את רבינו האם ירגיש בכך וביקש מחילה וסליחה, ומאותו יום והלאה הקפיד על הענין ביתר שאת.

סיפר כ"ק מין אדמו"ר שליט"א, כי בחוליו האחרון אסרו עליו הרופאים ללכת למקוה, ומדי פעם התחנן לפני בני ביתו שיובילוהו אך הם שמרו את צו הרופאים. אולם בשביעי של פסח לעת הנץ החמה כשהבחין שבני הבית נמים עדיין את שנתם, ביקש ממנו - שהיה אז ילד - שילווהו למקוה מבלי שבני הבית יבחינו בכך, ואף שההליכה קשתה עליו עד למאד שמח בכל נפשו על שעלתה בידו לטבול כדרכו.

### ביאור חידוש הכסף משנה בענין טהרת המקוה

דנו הפוסקים בטהרת המקוה אימתי נטהר האדם בטבילתו, יש הסוברים שנטהר בהיותו בתוך מי המקוה ודעת הכסף משנה (הל' שאר אבות הטומאה פ"ו ה"ט) שאין נטהר אלא בעלייתו מן המים.

יש לבאר דעת הכסף משנה ע"ד העבודה דא"י בשם משמואל (שבת שובה תרע"ב) בשם אביו הגה"ק האבני נזר ז"ע ענין טהרת המקוה כי גבולות חלק הקב"ה בעולמו, ברואים שבים כיון שהם עולים ליבשה מיד מתים, וכן ברואים שביבשה אינם יכולין לחיות במים. על כן הטובל במים הרי הוא כאלו אבד החיות שהיתה לו מכבר, ומתחיל לחיות חיים חדשים, על כן נטהר כי איננו אותו האיש עם החיות שמכבר שנטמא, ולכן אף אם טימא נפשו במעשיו נעשה ע"י הטבילה כברייה חדשה להתחדש מכאן ואילך בעבודתו בדבקותו בהשם יתברך.

לפי זה יובן מאד שאין הטהרה אלא בעליה מן המים, כי בהיותו בתוך המים לא השיג אלא הפסקת חיותו הקודמת, אבל התחדשות חיותו ודבקותו בהשם יתברך נעשה דווקא בצאתו ממי המקוה.

כ"ק מין אדמו"ר שליט"א